

Francesc Ferrer i Gironés*

Carta oberta a José María Maravall

La carta del ministre José María Maravall a un escolar valencià sobre l'ús del català ha motivat una contestació precisa per part del senador del PSC-PSOE per Girona, Francesc Ferrer i Gironés, carta que reproduïm textualment.

Excm. Sr. i amic, En EL TEMPS, de data 26 de maig de 1986, pàg. 8, apareix publicada una lletra que, com a ministre, vàreu adreçar a un ciutadà, on, després de reproduir part de l'art. 3 de la Constitució, hi dieu el que segueix:

«Quizá mi apellido te indujera a pensar que soy catalán, o entiendo el catalán, lo cual no es cierto en ninguno de los casos, pero aunque lo fuera, el simple hecho de ser Ministro de todos los espanoles obliga a todos a que se dirijan a mi en la lengua oficial del Estado. Esto, lejos de ser una imposición arbitraria, constituye un patrimonio que nos permite entendernos a todos con un instrumento unificado, a la vez que nos ayuda a respetar todas y cada una de las peculiaridades lingüísticas de cada región.»

He quedat tan sobtat en llegir aquest paràgraf, que m'he permès adreçar-te aquesta lletra, amb la finalitat primera de formular una protesta, i segonament, per suggerir-te l'exacte esperit de la legislació vigent sobre aquest tema, ja que considero que els teus comentaris estan molt lluny del que proclama la Constitució.

D'entrada, vull expressar la meua protesta davant de l'obligació que, com a ministre, has imposat a un ciutadà a escriure en castellà, la qual cosa em recorda els temps passats de la dictadura franquista, i no s'adiu en res amb el temps de la democràcia. Que un ciutadà sigui ministre, i precisament ministre socialista, de cap de les maneres no li pot permetre obligar a canviar de llengua a cap ciutadà. Un ministre, davant de la llei, no és més ni

menys igual que una altra persona, per la qual cosa no pot tenir cap autoritat jurídica, ni moral per prohibir l'ús de la llengua catalana.

Que siguis ministre de l'Estat espanyol tampoc no és cap condició per obligar ningú a utilitzar el castellà, ans al contrari, els ministres, com a part de l'executiu, tenen la inqüestionable obligació de garantir a tots els ciutadans que els seran respectats i defensats els seus drets lingüístics. I, que jo sàpiga, la defensa i la protecció d'una llengua no es fa precisament prohibint-ne la utilització.

Protesto per l'escarni que representa per a la meua llengua nacional prohibir-ne la utilització. Els drets lingüístics són individuals, però també són col·lectius, i en aquest aspecte, com a membre de la comunitat cultural catalana, em sento vexat per les teves paraules.

En el terreny exclusivament jurídic, els teus comentaris no tenen res a veure, amb l'esperit constitucional ni amb els estatuts d'autonomia de l'àrea cultural catalana. Com a parlamentari constituent, sé molt bé que ningú no pot obligar a cap ciutadà l'ús del castellà, ja que aquesta llengua, malgrat que sigui de l'estat, només s'ha d'entendre obligatòriament, pe-

rò mai no serà cap obligació d'utilitzar-la.

Cal saber distingir entre una obligació i un dret. El dret a usar el castellà és optatiu, però mai pot ser una obligació per a un català. Que la llengua sigui oficial per a l'estat tampoc no vol dir que sigui obligatori per als ciutadans que en tenen una altra de pròpia.

Si la llengua que es parla de Salses a Guardamar, i de Fraga a Maó, és una llengua oficial per gairebé la quarta part de la població de l'estat, considero que tots aquests ciutadans tenim el dret a usar-la quan vulguem i davant de qual-sevol autoritat, sense que mai ningú no ens pugui imposar arbitràriament el castellà.

Si els membres que configuren l'estat no entenen la llengua catalana, no és un problema que han de patir els catalanoparlants, ha de ser el mateix estat qui s'ha d'organitzar per servir els seus contribuents en la seva llengua pròpia.

Si l'estat no entén els seus ciutadans, ens trobaríem en una situació kafkiana. Per un costat, l'estat recapta els impostos en llengua catalana, però, quan els ciutadans necessiten dels serveis estatals, la llengua de la qual ens hem servit en el moment de pagar les contribucions, ¿per què no pot tenir validesa

quan se'ns presta el servei?

Sr. Ministre, obligar el castellà a un ciutadà que té per llengua pròpia el català és una imposició arbitrària i il·legal, i demostra que l'estat no protegeix, ni defensa mai la llengua catalana. Aleshores, em pregunto: ¿per què necessitem nosaltres l'Estat espanyol, si és un estat que, en lloc de protegir-nos i defensar-nos, el que fa és prohibir la nostra llengua?

Quan l'estat no sigui opressor, quan els membres i els agents que configuren aquest estat no prohibeixin l'ús espontani de la llengua catalana, aleshores potser serà el moment de parlar de convivència i de germanor. Perquè, Sr. Ministre, les llengües, en definitiva, són un instrument de comunicació, però, abans, ha d'existir el respecte a les persones i la protecció dels drets lingüístics dels pobles, perquè si no existeix això, aleshores no és possible la comunicació, mentre duri l'opressió i la dominació lingüística.

Tant de bo la meua protesta sigui considerada i mai més el Departament ministerial d'Educació i Ciència no prohibeixi o restringeixi l'ús de la llengua catalana. □

*Senador per Girona.
Diputació Permanent.